

De jaren 1930 laten zien dat er een verband bestaat tussen economische omstandigheden en politieke radicalisering.

2p **24** Leg dit verband met een voorbeeld uit.

Gebruik bron 14.

Deze bron geeft enerzijds wel en anderzijds geen juist beeld van de Duitse bezetting van Nederland.

4p **25** Licht dit toe door uit te leggen:

- in welk opzicht deze telex kenmerkend is voor de Duitse bezetting en
- in welk opzicht de hier beschreven gebeurtenis niet kenmerkend is voor de Duitse bezetting.

Gebruik bron 15.

2p **26** Leg met behulp van een economische en een sociaal-culturele ontwikkeling uit, dat deze reclame kenmerkend is voor de jaren 1960.

Gebruik bron 16.

Dit lied van Doe Maar illustreert de internationale politieke situatie van de tijd waarin het lied is ontstaan.

2p **27** Leg dit uit.

Gebruik bron 16.

De mening over de Nederlandse samenleving die Doe Maar in dit lied blijkt te hebben, past bij de jongerencultuur die in de jaren 1960 is ontstaan.

2p **28** Leg dit uit.

Gebruik bron 14.

Deze omschrijving van de Amerikaanse Revolutie komt uit een schoolboek uit de Sovjet-Unie.

- 2p **25** Leg uit dat deze omschrijving kan worden verklaard vanuit de Koude Oorlog.

Gebruik bron 15.

Een bewering:

Deze foto zou geschikt geweest zijn voor een propagandacampagne van de Nederlandse regering tijdens de dekolonisatie van Indonesië.

- 2p **26** Leg dit uit door aan te geven:
- welke boodschap de Nederlandse regering met de foto had kunnen overdragen en
 - tot welke doelgroep de Nederlandse regering zich daarbij had kunnen richten.

Een bewering:

De ontwikkeling van de multiculturele samenleving in Europa na 1945 kan in verband gebracht worden met:

- 1 het proces van dekolonisatie en
- 2 de toenemende welvaart.

- 4p **27** Leg beide delen van de bewering telkens met een voorbeeld uit.

Gebruik bron 16.

Deze advertentie past bij een kenmerkend aspect van de tweede helft van de twintigste eeuw.

- 2p **28** Toon dit aan.

Gebruik bron 9.

Deze foto staat in veel schoolboeken om een kenmerkend aspect van de eerste helft van de twintigste eeuw te illustreren.

- 3p **18** Noem dit aspect en leg uit dat de fotografe een subjectieve weergave geeft van de gebeurtenis die zij fotografeert.

Gebruik bron 10.

Een interpretatie:

Uit de herinneringen van Marie Nejar blijkt dat Duitsland kort voor de Tweede Wereldoorlog een nationaalsocialistische samenleving is.

- 4p **19** Leg dit uit voor twee aspecten van het nationaalsocialisme.

Gebruik bron 11.

Tijdens de bezetting van Nederland vindt er ondergronds verzet plaats. Vlak na de bevrijding maken ex-verzetslieden foto's van hun activiteiten.

Een bewering:

Omdat deze foto na de oorlog is gemaakt, is het geen betrouwbare bron om te laten zien wat het verzet tijdens de bezetting heeft gedaan.

- 3p **20** Nuanceer deze bewering door:
- eerst de reden te noemen waarom foto's als deze meestal niet al tijdens de oorlog worden gemaakt en
 - daarna twee manieren te noemen waarmee geprobeerd is de foto zo betrouwbaar mogelijk te maken.

Gebruik bron 11.

Uit dit artikel blijkt dat de Marshallhulp de economische en politieke positie van de Verenigde Staten moest veiligstellen.

- 4p **22** Leg uit, door aan te geven:
- welk economisch probleem er voor de Verenigde Staten bestaat en welke oplossing het Marshallplan daarvoor biedt en
 - welk politiek probleem er in Europa bestaat en welke oplossing het Marshallplan daarvoor biedt.

Gebruik bron 11.

Alger Hiss wordt in 1950 beschuldigd van spionage voor de Sovjet-Unie, onder andere op grond van dit artikel.

- 3p **23** Geef aan:
- dat de beschuldiging past bij de politieke sfeer in die tijd in de Verenigde Staten en
 - waardoor de aanklagers de inhoud van dit artikel konden gebruiken bij hun aanklacht en
 - wat de verdediging van Hiss tegen de aanklacht kan inbrengen.

Gebruik bron 12.

Behrendt laat met zijn prent zowel kritiek op de Sovjet-Unie als op het Westen zien.

- 5p **24** Licht dit toe door:
- aan te geven welke kritiek Behrendt op de Sovjet-Unie weergeeft en hoe hij dat in de prent laat zien en
 - aan te geven welke kritiek Behrendt op het Westen weergeeft en hoe hij dat in de prent laat zien en
 - (zonder bron) een verklaring te geven voor de houding van het Westen.

Indonesië was een kolonie van Nederland. In augustus 1945 riep Soekarno in Indonesië de onafhankelijkheid uit. Nadat hij in 1946 op Java een communistische opstand heeft neergeslagen, besloten de Verenigde Staten hem te steunen in zijn verzet tegen Nederland.

2p **28** Geef hiervoor een verklaring vanuit de internationale verhoudingen op dat moment.

Gebruik bron 17.

In de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw verandert de Nederlandse samenleving. Die verandering houdt onder andere verband met:

- 1 de toenemende ontkerkelijkheid en
- 2 de toenemende welvaart.

4p **29** Leg voor beide verbanden uit:

- dat dit leidt tot maatschappelijke verandering en
- (met de bron) hoe hierdoor het leven van jongeren in de jaren zeventig vaak verschilt van de jeugd van mevrouw Otterloo in de jaren vijftig.

Het eerste Eurovisie Songfestival vond plaats in 1956. België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, West-Duitsland en Zwitserland deden ieder met twee liedjes mee, gezongen in de eigen taal.

2p **30** Geef aan:

- welke politieke ontwikkeling uit de tweede helft van de twintigste eeuw door het Eurovisie Songfestival werd ondersteund en
- waardoor dit Songfestival hieraan kon bijdragen.

